

EL LLENGUATGE

Inversions (I)

L'ordre lògic d'una oració com *Jo he agafat el rellotge*, en què trobem el subjecte, el verb i el complement directe, pot ésser alterat en certs casos —en llenguatge emotiu, en les respostes d'un diàleg determinades per la pregunta—, amb la col·locació inicial, com a element introductiu, del complement directe. Es poden originar, aleshores, dues construccions diferents: *El rellotge, he agafat jo!* i *El rellotge, l'he agafat jo*. Amb la primera d'aquestes construccions s'indica que allò que jo he agafat és precisament el rellotge (i no, per exemple, el mocador, tal com diu algú), i amb la segona que és la persona que parla (i no una altra persona, tal com també diu algú) qui ha agafat el rellotge.

Convé advertir que si bé és normal, tal com hem fet, de considerar una construcció com *El rellotge, he agafat jo!* una oració exclamativa i d'escriure-la, per tant, marcada amb el signe d'admiració, en realitat es tracta d'una frase que podria molt bé ésser pronunciada sense cap èmfasi especial, i el fet de recórrer a aquell signe pot no obeir sinó a la inexistència d'un al·lè de més adequat, del que hauria de servir per a indicar que en *El rellotge, he agafat jo!* la paraula dominant, la que es pronuncia amb més èmfasi o, si es vol, amb una tonicitat superior a les altres és *rellotge*, contràriament a *El rellotge, l'he agafat jo*, en què aquesta paraula és *jo*. La presència, en aquesta darrera construcció, del pronom acusatiu, que la fa sintàcticament més completa, sembla permetre de prescindir del signe d'admiració —si no se'n vol fer una frase exclamativa— sense que se'n senti una lectura correcta. Només cal veure l'estranyesa que causaria una construcció com *El rellotge, he agafat*, sense signe d'admiració, que el lector segurament interpretaria com la simple juxtaposició de dos elements de frase, però no com l'expressió d'un pensament complet. Però una lectura adequada, intensificant la pronunciació de la paraula *rellotge* (cosa que marquem, no disposant-ne de cap més, amb el signe d'admiració), demostra clarament que es tracta d'una oració completa, de significat idèntic a *El rellotge, he agafat jo!* Comparem, encara, *El rellotge, he agafat!* amb *El rellotge, l'he agafat!*, en què l'element dominant és *he agafat*, frase que utilitzariem com a resposta a qui ens demanés què s'havia esdevingut amb el rellotge i que admetria la inversió dels seus elements;